

Alfred Nobel
University

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

РЕКТОР

ГОЛОВА ПРИЙМАЛЬНОЇ КОМІСІЇ
С.Б. ХОЛОД

“*Холод*” 2026 р.

ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
(PHD)
спеціальність А5 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»
галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні приймальної
комісії, протокол №4 від 16.04. 2026 р.

Дніпро
2026

Розробники:

Волкова Н.П., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри психології та педагогіки;

Лебідь О.В., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки;

Олійник І.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки.

Затверджено на засіданні
приймальної комісії, протокол №4
від 16.04. 2026 р.

Розглянуто та схвалено на засіданні
кафедри психології та педагогіки,
протокол №9 від 24.02.2026 р.

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Структура додаткового вступного випробування.....	3
3. Змістовна програма.....	3
4. Орієнтовний перелік теоретичних питань.....	5
5. Критерії оцінювання результатів додаткового вступного випробування.....	6
6. Література.....	7

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Додаткове вступне випробування до аспірантури, відповідно Правил прийому до аспірантури ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» у 2026 році, призначається вступникам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань, відмінної від спеціальності, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста) (галузь знань відмінна від А Освіта).

Мета додаткового вступного випробування – з'ясування рівня теоретичних знань та практичних навичок осіб, що одержали ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю та виявили бажання навчатися за програмою третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальностями галузі знань А Освіта на предмет визначення здатності вступників засвоювати відповідні фахові програми навчальних дисциплін.

Форма вступного випробування – співбесіда за двома питаннями відкритого типу.

Програма додаткового вступного випробування охоплює питання з дисципліни Педагогіка, зокрема питання з теорії виховання, основ загальної педагогіки, дидактики.

Під час підготовки до додаткового вступного випробування рекомендується користуватися літературою, список якої наведено наприкінці комплексу матеріалів.

Під час проведення додаткового вступного випробування екзаменаційна комісія визначає ступінь готовності вступника до опанування програмного матеріалу.

Під час вступного випробування вступник має надати максимально повні відповіді. Кожен член екзаменаційної комісії оцінює якість кожної відповіді, фіксуючи своє рішення письмово.

2. СТРУКТУРА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Додаткове вступне випробування складається з двох частин:

- 1) теоретична частина, яка передбачає перевірку засвоєння теоретичного матеріалу у формі відповідей на два питання;
- 2) практична частина, яка передбачає письмове розв'язання типового професійного завдання.

Практична частина містить типові професійні завдання за змістовими модулями, що імітують умови (ситуації) практичної діяльності.

3. ЗМІСТОВНА ПРОГРАМА

Розділ 1. Загальні питання педагогіки

Педагогіка як наука, її предмет, об'єкт, функції та основні категорії. Система педагогічних наук та міждисциплінарні зв'язки педагогіки. Сучасні тенденції розвитку педагогічної науки в умовах цифрової трансформації освіти та європейської інтеграції. Освіта як соціокультурний феномен і чинник

розвитку особистості та суспільства. Методологічні засади педагогічної науки. Наукові підходи у педагогічних дослідженнях (компетентнісний, особистісно орієнтований, діяльнісний, системний, аксіологічний). Методи педагогічних досліджень та особливості їх застосування в освітній практиці. Принципи академічної доброчесності в освітній і науковій діяльності.

Розділ 2. Особистість, розвиток і соціалізація

Особистість як суб'єкт освітнього процесу. Закономірності розвитку, виховання та соціалізації особистості. Біологічні, психологічні та соціальні чинники розвитку людини. Роль освіти у формуванні особистості. Вікові та індивідуальні особливості розвитку здобувачів освіти. Освітнє середовище як чинник розвитку особистості. Інклюзивний підхід в освіті. Формування ключових компетентностей, громадянської відповідальності, готовності до навчання впродовж життя та професійного саморозвитку.

Розділ 3. Дидактика

Дидактика як теорія навчання. Предмет, функції та сучасні концепції дидактики. Компетентнісний, студентоцентризований та діяльнісний підходи в організації освітнього процесу. Закономірності, принципи та сучасні моделі навчання. Організація освітнього процесу у закладах освіти. Методи, прийоми, засоби та форми навчання, критерії їх вибору відповідно до освітніх цілей. Традиційні, інноваційні, інтерактивні та цифрові технології навчання. Використання цифрових освітніх ресурсів, платформ і генеративного штучного інтелекту в освітньому процесі.

Навчальне заняття, його типи та структура. Самостійна робота здобувачів освіти. Формувальне та підсумкове оцінювання результатів навчання. Критерії оцінювання, педагогічний контроль, зворотний зв'язок та забезпечення якості освіти. Освітні вимірювання, об'єктивність оцінювання та принципи академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання.

Розділ 4. Теорія виховання

Виховання як цілісний педагогічний процес. Мета, завдання, закономірності та принципи виховання в сучасній освіті. Формування цінностей, громадянської позиції, національної ідентичності та культури академічної доброчесності. Основні напрями виховання особистості (громадянське, патріотичне, моральне, правове, екологічне, трудове, естетичне, фізичне, медіакультурне). Самовиховання та професійний саморозвиток особистості.

Методи, прийоми, засоби та форми виховної роботи, умови їх ефективного застосування. Організація виховної діяльності в освітньому середовищі. Педагогіка партнерства та взаємодія учасників освітнього процесу. Виховний потенціал освітнього середовища. Психологічно безпечне та інклюзивне освітнє середовище. Профілактика конфліктів, булінгу та

дискримінації. Роль цифрового середовища у вихованні та соціалізації особистості.

4. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ

1. Педагогіка як наука: предмет, функції, основні категорії та сучасні тенденції розвитку.
2. Система педагогічних наук та міждисциплінарні зв'язки педагогіки.
3. Методологічні засади педагогічної науки та сучасні наукові підходи до педагогічних досліджень.
4. Методи педагогічних досліджень та особливості їх використання в освітній практиці.
5. Особистість як суб'єкт освітнього процесу. Чинники розвитку, формування та соціалізації особистості.
6. Вікові та індивідуальні особливості розвитку здобувачів освіти. Роль освітнього середовища у розвитку особистості.
7. Компетентнісний підхід та навчання впродовж життя як пріоритети сучасної освіти.
8. Дидактика як теорія навчання. Предмет, функції та сучасні концепції дидактики.
9. Закономірності, принципи та структура сучасного процесу навчання.
10. Компетентнісний, студентоцентризований та діяльнісний підходи в організації освітнього процесу.
11. Методи, прийоми та засоби навчання. Критерії їх вибору відповідно до освітніх цілей.
12. Інноваційні, інтерактивні та цифрові технології навчання.
13. Форми організації освітнього процесу. Навчальне заняття: типи, структура та сучасні вимоги до його проведення.
14. Самостійна робота здобувачів освіти як складова освітнього процесу.
15. Контроль, оцінювання та забезпечення якості освіти. Формувальне й підсумкове оцінювання результатів навчання.
16. Академічна доброчесність як основа освітньої та наукової діяльності.
17. Використання цифрових технологій та генеративного штучного інтелекту в освітньому процесі.
18. Виховання як цілісний педагогічний процес: сутність, закономірності та принципи.
19. Основні напрями сучасного виховання та їх реалізація в закладах освіти.
20. Методи, форми та засоби виховної роботи в сучасному освітньому середовищі.

21. Педагогіка партнерства та взаємодія учасників освітнього процесу.

22. Психологічно безпечне, інклюзивне та цифрове освітнє середовище як умова розвитку особистості.

23. Самовиховання, професійний саморозвиток та формування готовності до безперервної освіти.

24. Роль викладача в сучасному освітньому процесі: професійні компетентності, педагогічна майстерність та етичні засади професійної діяльності.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

4.1. Для вступників на навчання в аспірантурі для здобуття ступеня доктора філософії на основі НРК7 за відповідною спеціальністю конкурсний бал обчислюється як сума результатів ЄВІ (єдиний вступний іспит), ЄВВ (єдине вступне випробування), вступного іспиту із спеціальності.

4.2. Особи, які одержали ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю та виявили бажання навчатися в аспірантурі за спеціальністю А5 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» галузі знань А Освіта складають додаткове вступне випробування з педагогіки.

Додаткове вступне випробування має на меті встановити можливість випускників інших спеціальностей навчатися за зазначеною програмою.

4.3. Для осіб, які вступають для здобуття ступеня доктора філософії з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі, *результати складання додаткового оцінювання не використовуються для розрахунку конкурсного балу*, проте вступники, які не склали таке оцінювання, *до подальшої участі у конкурсному відборі не допускаються*.

4.5. Додаткові бали за наукові досягнення вступників для здобуття ступеня доктора філософії нараховуються предметною комісією. Вони не використовуються для розрахунку конкурсного балу, але впливають на рейтинг вступників при наявності однакових конкурсних балів (табл. 1).

Таблиця 1

Порядок нарахування додаткових балів

Публікації	Кількість балів
Стаття у науковому фаховому виданні *	10
Стаття у виданні, проіндексованому в наукометричних базах даних Scopus, Web of Science *	15

* за період не більше трьох років до моменту вступу

Факт наявності та відповідності змісту публікацій спеціальності встановлюється членами предметної комісії в процесі розгляду наданих вступником оригіналів або завірених ксерокопій друкованих видань. У

випадку, коли надається ксерокопія, копіюванню підлягають усі сторінки, на яких розміщена публікація, а також титульна сторінка і сторінки змісту видання.

6. ЛІТЕРАТУРА

(Список рекомендованої літератури для самостійного опрацювання носить орієнтовний характер і не виключає власних ініціатив вступників у її добір та використанні)

Підручники та початкові посібники:

1. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І. Педагогіка : навч. посіб. Кременчук : Видавництво «НОВАБУК», 2024. 208 с.
2. Воротникова І.П. Дистанційне навчання: виклики, результати та перспективи: порадник. З досвіду роботи освітян міста Києва: педагогам, учням, батькам, керівникам закладів освіти / упоряд.: І.П. Воротникова, Н.В. Чайковська; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ, 2020. 445 с.
3. Дистанційне та змішане навчання як засіб реалізації індивідуальної траєкторії професійного зростання педагога: монографія / за наук. ред. І.П. Воротникової. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. 256 с.
4. Завгородня Т.К., Стражнікова І.В. Методологічні засади педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 120 с.
5. Задорожна-Княгницька Л. В., Тимофєєва І.Б. Загальні основи педагогіки: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с.
6. Задорожна-Княгницька Л.В. Історія педагогіки. Навчальний посібник. 2020. 364 с.
7. Зарицька В.В., Шульженко Д.І., Козарик О.С. та ін. Розвиток особистості у сучасному освітньому просторі: монографія. 2020. 208 с.
8. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с.
9. Коваленко М.А., Ломоносова О.Е., Швороб Г.М. Неформальна освіта. Довідник-порадник для дорослих. Довідник. 2020. 120 с.
10. Козловський Ю.М., Ортинський В.Л., Дольнікова Л.В. Педагогіка: підруч. для здобувачів наук. ступеня доктор філософії, студентів та викладачів; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 371 с.
11. Марушкевич А.А., Спіцин Є. С., Кошечко Н. В. Педагогіка: (у структур.-логіч. схемах та табл.): навч. посіб. Київ: Компринт, 2020. 90 с.
12. Михалюк А. М. Педагогіка: інтерактивний контент: навч.-метод. посіб. Київ: Видавництво «Каравела», 2023. 244 с.
13. Омельчук С.А. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти: навчальний посібник. 2021. 80 с.
14. Пащенко М., Красноштан І. Педагогіка. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 228 с.
15. Педагогіка: навч. посіб. для дистанц. навчання : студентам закл. вищ. пед.

освіти, викладачам, вчителям / Бабич О. О. та ін.; М-во освіти і науки України, Упр. освіти і науки, Черкас. облдержадмін., КЗ «Уман. гуманіт.-пед.фах. коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкас. облради». Умань : Сочінський М. М., 2022. 133 с.

16. Педагогіка: хрестоматія: для здобувачів вищої освіти / Ун-т держ. фіск. служби України ; уклад.: Є. М. Суліма, С. О. Деніжна, І. О. Петухова. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 421 с.
17. Польченко Т. Волошин С., Болджок А. Конспект для підготовки до ЄФВВ з Педагогіки та Психології: навч. посіб. Школа майбутніх магістрів. 2024. 200с.
18. Семенова А.В. Професійна педагогіка: підручник / Авт.: А. В. Семенова, О. В. Грабовський, Л. В. Коломієць, О. С. Савельєва, В. Ф. Яні; за заг. ред. А. В. Семенової. Одеса: Бондаренко М. О., 2020. 575 с.
19. Сікорський П.І. Нова педагогіка. Львів: Львівська політехніка, 2021. 540 с.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про вищу освіту». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>.
3. Національне агентство забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/>.
4. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. <http://www.nbuv.gov.ua>.
5. Всеукраїнська електронна бібліотека. URL : <http://www.youalib.com>
6. Електронна бібліотека України. URL : <http://www.elibukr.org>
7. Український інститут науково-технічної та економічної Інформації URL : <http://www.uintei.kiev.ua/>
8. Бібліотека ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля». URL: <https://lib.duan.edu.ua/uk/>
9. НБД SCOPUS. URL : <http://www.scopus.com>
10. НБД Web of Science. URL : <https://www.webofscience.com>.
11. Пошукова система GOOGLE АКАДЕМІЯ <http://www.scholar.google.com>.
12. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.03.2021 № 610. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf

Навчальне видання

Програма додаткового вступного випробування на здобуття ступеня доктора філософії

Підписано до друку Формат 60 X 84/16. Ум. друк. арк. 0, 5

Оперативна поліграфія. Зам. № . Тираж прим.

Університет Альфреда Нобеля.

49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.

Лист погодження

Випускаючий підрозділ: аспірантура та докторантура

	<i>Посада</i>	<i>ПІБ</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>
Розробили	професор	Волкова Н.П.		
	професор	Лебідь О.В.		
	доцент	Олійник І.В.		

Документ узгоджено:

<i>Посада</i>	<i>ПІБ</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>
Проректор із забезпечення якості освітнього процесу	Діцман К.Д.		
Проректор з наукової та міжнародної діяльності	Соколова В.В.		
Керівник центру менеджменту та моніторингу якості освіти	Онищенко М.Ю.		
Завідувач аспірантури та докторантури	Куянова С.І.		
Відповідальний секретар приймальної комісії	Бойко Л.Г.		